

Szerkesztőségi iroda:

Nagy-Becskerek,

Zápolya-utca 1-ső szám,

hová a lap szellemi részét illető minden közlemény intézendő

Kiadóhivatal:

Pleits Fer. Pál könyvnyomdája Nagybecskerek, Zápolya-utca 1. hová a hirdetések, az előfizetések és a lap szétküldésére vonatkozó felszólalások intézendők.

Telefon szám 21.

TORONTÁL

POLITIKAI NAPILAP.

Felolós szerkesztő: Dr. Brájjer Lajosa.

Előfizetési árak:

Egész évre	12 fr.
Félévre	6 „
Negyedévre	3 „
Egy óra	1 „

— Egyes szám ára 4 kr. —

Hirdetések

a kiadóhivatalban fogadtatnak el. Azonkívül az összes hirdetési irodákban.

Magjelenik mindennap

vasár- és ünnepnapok kivételével.

A képrombolók.

Nagybecskerek, február 14.

(- s.) Nem szoros értelemben vett, tehát vászonra vagy egyéb lapra festett alkotást értünk ezuttal, hanem átvitt értelemben jelöljük képnak azt az állapotot, amelyet ennek az országnak ezredéves fennállása esztendejében mutatni kellene a nagy világnak, hogy ez elismerése adóját legyen kénytelen juttatni nekünk. Ezt a képet azonban eddigelé éppen nem tudjuk bemutatni, mert valóságos képrombolók akadtak közöttünk, akik nem csekélyebb fanatizmussal török össze a képet, mint a keletrómai császárságnak a nyolczadik században hirhedtté vált ikonoklasztái.

Az ország házában hetek óta olyan irányzat és tendencia kapott lábra, amely nem a tárgyilagos ellenőrzésnek, hanem a legelvakultabb személyes invectíváknek forrásából ered, s amely még az ország képének eltorzítását, lerombolását sem tekinti súlyos árnak annak elérése végett, hogy a kormány tagjait befeketithesse. Ebből a borzóni volt főispán erkölcstelen eljárásából, most meg az országos képtár igazgatójának terhére fennforogni látszó büntetendő cselekményből akarnak az ellenzéki képrombolók a kormány ellen tökélet követelni. E két faktumért az ellenzéki pártok minden áron a kormányt akarják felelősség színében föltüntetni, mert ilyen módon lehetne a miniszteriumot mint a korrupció terjesztőjét az ország közvéleményének szemében megbélyegezni.

De ennek a fanatizált körekvésnek rosszhiszemű személyes célzata szembezőkő abból az egyenesen képtelen consequentiából, amely belőle önként következik, hogy e szerint a felfogás szerint a kormány minden e házában elkövetett erkölcsatlenségért és büntetendő cselekményért felelősséggel tartozik. Ami pedig kétségtelentül abszurdum.

Ami egyébiránt az ellenzéki pártoknak a képtár ügyben indított heves akcióját illeti, az tulajdonképen csaklátszólag kulminál abban a fölpanaszolt alkotmány jogi sérelemben, amely szerint állítólag a budgetjog megsértetett, valósággal azonban csak azon sarkallik, hogy a képtárigazgató bizonyos összegeket elkezelt. Ha Pulszky Károly kifogástalan pontossággal be tudott volna számolni a rábizott pénzekről, akkor az ellenzéki pártok semmi esetre sem találtak volna okot a kormány ellen a budgetjog megsértése miatt ráta mad i, de így jónak látták a kiderült botrány odiumát a kormányra háritani. Pedig a kormány eljárására nézve teljesen közömbös, hogy a képtárigazgató sikkasztott-e, vagy sem.

Báró Bánffy Dezső, Wekerle Sándor és gróf Csáky Albin felszólalásai helyes világításban tüntették föl az ellenzéki szónokok, különösen a két határozati javaslat benyújtójának, gróf Apponyi Albertnek és gróf Szapáry Gyulának helytelen felfogását. Ezekből a felszólalásokból kitűnik, hogy ugy az előbbi, mint a jelenlegi kormányok kifogástalan módon és a parlamenttől nyert elvi fölhatalmazás alapján jártak el a szépművészeti muzeum érdekében.

A képviselőház tehát önmagát hazudtolná meg, ha akár Apponyi, akár Szapáry határozati javaslatát elfogadná.

Kiállítási munkálatok.

(Fővárosi levelezőnkől.)

Budapest, február 13.

Az ezredéves kiállítás lassankint, a hogy mind melegebben sőt a nap, kiolvad a hóból, a szasztornyú paloták környéke megnépesül s megingint eleven, mozgalmas, munkás élet indul meg azon a helyen, a hol néhány hónap mulva egész Magyarország és a művelt külföld nagy ünneplésekre gyűl össze. Most már befelé vonul a szépsülődő munka, a pavillonok, oszarnokok, pompás épületek belső díszítése, fölöziczomázásához fognak, hogy a jövő hónapban már hozzáfoghassanak az érkező kiállítási tárgyak kicsomagolásához és elhelyezéséhez.

A díszítő munkák természetesen legkülönbek abban a hatalmas palotacsoportban, a mely kivülről is a legimpozánsabb és a mely ezidő szerint a legszebb, legmeglepőbb és legérdekesebb épülete nemcsak egész Magyarországnak, de talán az egész kontinensnek is. Arról a csoda szép alkotásról szólunk, a melyről már néhány-szor volt szó ezen a helyen: a történelmi épület-csoportról. Már messziről, a tó fölől jöve megfogja a látogató figyelmét, s azután nem is érezti el egy pillanatra se. Le se tudjuk venni róla a szemünket, a míg egészen a közelébe nem érünk, és mindig újabb és újabb szépségeket fedezünk fel rajta. S bárholnánk, az ország akármely részéből jöjjön valaki, egy-egy ismerőt is fedez fel rajta: egy oromzatot, párkányt, ablakot, bejáratot, díszítést, a mit odahaza egy egy nevezetes, historiallag fontos épületben már látott. Mert hisz ez a hatalmas építéscsoport nem egyéb, mint Magyarország összegyűjtött építészete, az ország köbe épített historialja.

S ugyanilyen a belseje is. A jaáki templom udvarában ott találjuk a román építészlet összes megmaradt emlékeit. A nagy oszlopcsarnok minden oszlopfeje más és más, de mindegyik egy-egy régi emléket örökít meg. A vajda hunyadi Nyebojzse vár falait a Hunyadyak, Sallágyiak, Bakácsok, Vitézek, Czilleyek, Garák czimerei ékítik, a fali képek akkori harosi tornákat, vitézetteket ábrázolnak, olyan modorban megfestve, hogy akkortájt dolgoztak. Odébb már gobelienek díszítik a falakat, olyan módon megfestve mintha drága szőtt esőnyeg borítaná a falat. Tovább a Bakács kápolna hű utánzata az esztergomi bazilikából szem elé hozza családiaság hiven az ország legazabb építési emléket. Gyönyörűek a falfestmények a hadászati osztályokon, de még szebbek az egyházi kiállítások termeiben, a hol régi és modernebb templomok falfestéseit és díszítéseit találjuk hiven másolva.

A kiállítási tárgyak is nagy arányokban érkeznek már a történelmi kiállításra. Kincsek, műtárgyak, drágaságok, amelyek láttára valósággal káprázik az ember szeme. A király kiállítását, a Hofburg magyar kincseit most csomagolják s most készítik szállításra a német császár gyűjteményéből is a magyar vonatkozású tárgyakat. Ezeket a kincseket nagy őrizet alatt hozzák Budapestre, ahol már akkorra egész kincsesház gyűl össze mesés értékű drágaságokból.

Erre az időre már együtt lesz a kiállítás örszemélyzete is, amely a csarnokokban felügyel, s a nagy közönségnek mindenfelé utbaigazításokkal szolgál. A személyzetet most alkalmasza az igazgatóság, még pedig annak rendje és módja szerint való sorozáson. Mindennapra becsitzálnak vagy száz álláskeresőt (Magyarországon akadna egy napra tízezer is) s ezeket egy rendes vizsgáló bi-ottóság elé állítják. Miután az irásikat, bizonyítványikat előre megvizsgálták, személygyrevesszik őket magukat is. Arra nézve legfőkép, hogy szemrevaló, ügyes figurák legyenek, tetazós intelligens képpel, s amellet kellő ügyességük és

elég műveltségük is legyen, hogy majdan a publikumnak felvilágosításokkal szolgálhassanak.

Bizony átlag csak minden harmadik, negyedik pályázó válik be, pedig egyik-másik messze vidékről jön a fővárosba szerencsét próbálni. De akármilyen rigorózus is a bizottság, nálunk kenyérkeresetre mindig akad vállalkozó, s nem lehet annyi alkalmazottat keresni, hogy tisannyi ne jelentkeznek.

Még sokkal nagyobb számban és sokkal nagyobb türelmetlenséggel pályásnak alkalmazásra a — nők. Amig egy férfi folyamodik állásért, három nő jelentkezik, dacára, hogy nők számára való állás alig van. Vagy ötven női elárusítói állás van s arra a jelentkezők száma már most ötezer felé jár. S mindennap esaporodik es a szám átlag ötvennel hatvannal, ugy hogy sokszor az a gondolata támadhat az embernek, hogy a polgári házasságot már most jó volna kényszer-házassággá változtatni.

HIREK.

Tájékoztató.

Február 15. Lővész-estély.
Február 18. A casinói dalárda vig estélye.
Márczius 1. Nagybecskereki tak. és előleg. társ. az oszt.-magy. első ált. tisztviselő egyletnek könggyűlése.
Aprilis 6. Táncmulatság az árvaház javára.
A gőzfürdő naponta reggeli 5 órától nyitva van; nők részére kedden és pénteken délután.
A Ganz-gyár építési irodája az Uri-utczán, a Schuwer házában van.

— A bolgár fejedelemnő elutazása. A Frankfurter Zeitung írja: Mária Lujza fejedelemnő elutazása alkalmával megrázó jelenetek játszódtak le. A fejedelemnő semmi áron sem akart elválni Boris trónörökösztől s valósággal erőszakhoz kellett nyulni, hogy az anyát gyermekétől elválaszassák.

— Eljegyzés. Lükő László nagyszentmiklósi kir. albiró eljegyezte Tolléri szerb hi-közönségi jegyző és anyakönyvvezető leányát Jolán kiasasszonyt.

— Névváltoztatás. A belügyminiszter megengedte kiskoru Klein Arnold nagybecskereki lakos vezetéknevének Kisre való átváltoztatását.

— Vig dalestély. Egyike az idei farsang legsikerültebb mulatságainak lesz a „Kasinói dalárda“ febr. 18 iki vig estélye, a mely iránt már most is nagy az érdeklődés. A rendezőség minden lehető elkövet arra nézve, hogy ezen farsangi mulatság érdekessége és kedélyessége által a lehető legjobban sikerüljön és így méltó befejezője legyen az idei farsangnak. A gazdag műsor, melybe női, férfi és vegyes karok, tréfas triók és quartettek, hangszerdarabok és szavallatok vannak fölveve, az estély oziméhes illően eredeti komikummal van összeállítva és érdekessége által a közönséget lehető legjobban fogja mulattatni. A próbák szorgalmasan folynak, és az egylet busgó karmestere Nocker János naponként farad a derék dalárokkal, hogy az egyes elbadandó darabok összhangzatos és egyöntetű menete minden tekintetben kifogástalan legyen. Így kétséget sem szenvedhet, hogy az estély laogatói igen kellemes műtélvezetben fognak részeseülni. Ezen estélyre újból felhívjuk a dalkedvelő közönség figyelmét.

— Halmay Imre szintársulatát a szabadkai közönség szinte páratlan pártolásban részesíti. A direktor ugy tervezte, hogy e hó 26-án nyitja meg a nagybecskereki saison, de ezen tervétől a legjobb akarata melletti is kénytelen elállani, mert a szabadkaiak még egy bérletet követeltek tőle, a mely bérlét márczius 6-án fog lejárni és így csak 7-én kezdheti meg Nagybecskereken az előadásokat.

— Érdekes könyv egy szegedi kolostorban. A ferenczrendűek szeged-alsóvárosi kolostorának könyvtárában a mult évben Kudelka Geillert könyvtárnok egy 1454-ben, Imre gyulai plébános megrendelésére készült késiratos könyvre

leírása

és.

lasztása.

óság.

ág

etel.

4661-02

1625-05

6286-07

etel.

3205-17

3205-17

s köz-

redelmi

endben

egybe-

sokkal

lannak

ormány

ozandó

asznak

talék-

(codexre) bukkant. Mivel e kézirat a várad egyházmegye régi zsolozsmás könyvének főrészét, t. i. a szentek ünnepein fölolvastott leczkék tartalmazza, dr. Karácsonyi János nagyvárad i theologiai tanár, ki e kéziratot nemrégiben szintén megvizsgálta, különös érdeklődéssel fogott hozzá a Szent Lászlóról szóló leczkék olvasásához. Méltán hitte ugyanis, hogy egykoron Szent László egyházmegyéjében másként és bővebben emlékeztek meg az alapító és pártfogószentről, mint másutt. Részben nem is csatlakozott, mert az itt olvasott leczkék valóban különböznek a többi, magyar egyházmegyékből fölolvastaktól. Csak hogy csupa dicsőítő szólamokból állanak. Valódi, eddig ismeretlen történeti adatot csak egyet talált a Szent László sirjánál történt csodák között s ez magyarul ekként hangzik: „Ezek után az Urnak 1200-ik esztendejében május 28 án éppen pünkösd napján, azon időben, midőn a kanonokok imádkoztak s az első óra zsolozsmáját énekelték (reggel 6 órakor) egy asszony, kinek kezei és karjai sajnálatos módon mellére voltak szigorodva, Szent László sirjához járulván, meggyógyult“. Ez az egyetlen, Szent László érdeméért végbement csoda, melynek éve, napja és órája föl van jegyezve; s kétségtelen bizonyítékot nyújt arra nézve, hogy 1454-ben még létezett Szent Lászlónak olyan életirata, mely bővebb és részletesebb volt a napjainkig fennmaradtai: s ennél fogva még jobban eltette a Szent László tiszteletére czélzó buzgóságot Magyarországon régi katolikusai között. Annál nagyobb kár, hogy éppen e részletesebb életírat vészett el.

— **Izr. nőegylet estélye.** Az izr. nőegylet, habár farsang után is, nem akarja elmulasztani, hogy ez évben is a közönség áldozatkészségét a jótékony cselekedet, melyet egylete szolgál, igénybe ne vegye, de az áldozatkészséget vizontszolgálatot akar nyújtani s azért febr. 29 én (a zsidók purimjának második napján) a Koronaszállóban jótékony czélú táncestélyt rendez. A mulatság kezdete esti 8 óra. Belépőjegy személyenként 1 frt.

— **A halál torkában.** Szegedről írják: Borzalmas haláltól szabadult meg az éjjel az alsóvárosi nyomáson egy szerencsétlen ember, Bőrösök Pál rókusai, őthalom utcai lakos. Ez az ember vasárnap eltávozott hazulról azzal a szóval, hogy a fiához elmegy a tanyára s azóta nem került elő. Itthon azt hitték, hogy a fiánál van, pedig ő magasem tudta, hol járt, annyi bizonyos, hogy az alsóvárosi dűtők között az éjjel benne volt egy kutban. Egy szük kut ez, ahol valamennyire fenn tarthatta magát az oldalfalakba feszítve a könyökeit, de már a végét járta, amidőn kétségbeesett segélykiáltásait meghallotta egy kocsin arra menő ember, Dobó Imre alsóvárosi lakos. Menten leugrott a kocsiról, a kúthoz ment és lekiáltott: — Ki az ott? — En! — felelte egy gyenge hang. — Aztán, hogy jutott oda? — A zivatar sodort bele. — Dobó Imre levette egyik lovaról a hamot, az istráng egyik végét lenyújtotta a szerencsétlennek, a masikat pedig a kut kávjához kötötte. — Fogdjon meg benne jól — kiáltotta le. — En gyöngye, szánta ember vagyok, magam nem huzhatom ki, de mindjárt hozok segítséget. Ezzel aztán a legközelebbi vasuti órához hajtott, onnan elhozta az őrt meg egy létrát, amivel aztán kimentették a kutból az embert. Eppen legfőbb ideje volt. A csuron víz ember már összefagygni készült s a szavát sem lehetett megérteni. Legfőkébb csak azt adta válaszul, hogy „a zivatar kergette a kutba.“ Letakarták s azonnal a közórázba vitték. Még ma délelőtt is egészen zavart volt, agybántalom érte, vagy kétségbeesett helyzetében, vagy még a kutbn való beesése előtt. A nevét nem lehetett megtudni, sem azt, hogy hol lakik. — Van-e felesége kendnek? — kérdezték tőle. — Amelőtt volt, mormogta a kérdésre . . . . de hogy most van e, azt nem tudom . . . Később tudta meg csak a rendőrség a nevét s a lakását. Hogy mikép került a kutba, ez talán akkor derül ki, ha az eszmélete visszatér.

— **Csalásra alapított hármasszövetséget** tartóztatott le folyó 10-én a perjámosi esendőrőrs Sárafalván. Rinyosz Sáva, Matyér Dimitrie és Bálint Petru tagjai a dicső szövetségnek a mely bejárja Aradon a kereskedéseket, hol kettő közülök magát sárafalvai földbirtokosnak mutatja be, mit a harmadik nyomban bizonyít s ily módon csalnak ki árukat hitelbe — természetesen otthon jöbírnevükkel egyebük nincsen. A napokban is megjelentek Polák Gyula gazdasági gépraktárában Aradon s a fenti módon 131 frt áru gazdasági eszközöket vásároltak hitelbe s azt részben Egresen részben Sárafalván potom áron eladták. Ugyancsak Aradon Hammer Vilmos műszerésznél 2 varrógépet vettek 110 frtért s

hogy az eladó biztosítva lássa pénzét, nagy leereszkedéssel aláírták neki egy váltót. Ezen két kereskedő feljelentésére — mint leveleznök írja — a közönségi eljárás a Sárafalván eladva volt gépeket elkobozta s a perjámosi esendőrőrs-parrancsnokság a dicső szövetséget letartóztatva s a hüvőre — vagy inkább most melegre szállította.

— **Vasuti-bál Szécsányon.** A tor.-szécsányi vasuti alkalmazottak február hó 15-én a vasuti vendéglő helyiségeiben zártkörű táncvigalmat rendeznek. A tiszta jövedelem a torontáli helyi érdektű vasutak nyugdíjalapja javára fordítatik. Belépti díj: Személyenként 80 kr. Családjegy 1 frt 50 kr. Kezdeté 8 órakor.

Jogász-estély.

— Saját tudósítónktól. —

Ez volt a mulatság! Ez volt az estély!

Reporteri szótáromban hiába keresek más szavakat, nem találok a tegnapi est leírásához, ha csak elő nem veszem az eddigi mulatságokról szóló tudósításaimat és onnan nem ismétlem a szavakat és önmagamot.

Higgyék el pedig, borzasztó dolog az a szüntelen ismétlés, borzasztó dolog az a tudósítás!

Farsang alatt napról napra egyebet a tudósító nem ír, a közönség egyebet nem olvas: „A tegnapi est fényesen sikerült, feszélytelenség, jókedv uralkodott, a hölgyek sokat táncoltak.“ S az ilyen tudósítás annyira bevett szokás, hogy a mulatság akár sikerült, akár nem, így van jellemezve és mulatság meg mulatság között alig van különbség a — tudósítások szerint.

Pedig mily nagy különbség van a mulatságok közti!

Teszem fel a tegnapiról superlativusokban beszélve is az olvasónak csak halvány fogalma volna, hogy hát milyen is volt az a tegnapi jogász-estély.

Kezdődött valamivel este kilenc óra után és végződött reggeli 7 órakor, közben tánc, soupé, jókedv, ének, anélkül, hogy az illem vagy a discretio határát átlépte volna. Ehhez is művészet kell! Ehhez is kedélyesség kell!

Mikor a közönség fele úgy hajnali négy óra felé eltávozott, az ott maradtak a Kaszinó kis termében aszta hoz ültek s ott az asztalok között jártak a csárdást, lejtették a keringőt. Ez már csak eléggé mutatja az igaz jókedvet, a feszélytelenséget, a mulatság sikerét!

Hol, melyik mulatságnál fordul ez elő és hányszor történik meg egy esztendőben.

De hát nem is csoda, hogy ilyen nagyon jól sikerült a jogász-estély!

Uj firma volt városunkban a farsangi mulatságok között s a rendezők dr. Milassin Kálmán élükön meg akarták mutatni, mit tudnak a jogászok és hogyan mulatnak.

De aztán könnyű is volt igyekezetük és feladatuk ott az estélyen, mikor oly szép asszonyokat és lányokat tudtak összetoborzani. Látni a szépeket, bizony minden férfi igyekezett kitenni magát, minden férfi meg volt igézőve a ragyogó szempároktól, a mosolygó, örvendő fejcsékkől, a hölgyek jókedvétől meg éppen megittasodtak. Csuda-e aztán, hogy oly jól és oly sokáig mulattak a jogász-estélyen, mint a farsangon itt még nem, de más esztendőben is ritkán.

A hölgyek táncrend helyett legyezőkre tűzött csokrokat kaptak — meglepetésük és bizony volt is kelendőse a szép kis csokroknak mindenkinek tetszetek és egygyel nagyon kevesen elégedtek meg.

Mit mondjak még e mulatságról? aki ott volt, az sokáig el nem felejtí és végül is csak azt mondhatom, amivel kezdtem — és ebben benne van minden —: ez volt a mulatság! ez volt az estély!

Legmúltóbban azonban a szépek névsorával fejezhetem be tudósításomat. Ott voltak:

Asszonyok: Dr. Alföldi Edéné, Bielek Mihályné, Billitz Jánosné, D'Elvert Lajosné, dr. Demkó Pálné, dr. Guttmann Jakabné, Haidegger Ödöné, Heinrich Miksáné, Jenovay Zoltáné (Ittebéről), Kokits Jánosné, Löwinger Dezsőné, Löwy Ignácóné, Lucsics Miklósé, dr. Magyar Károlyné, dr. Milassin Kálmáné, Partilla Gézné, Pitzyle Szaniszlóné, dr. Polgár Sándorné,

Récsey Gyuláné, özv. Rosenfeld Lipótné, dr. Sauerwald Bálintné, dr. Stasik Ferencné, Szlavikovszky Szaniszlóné, Szmétana Antalné, Weiss Izidorné, özv. Zolkievicsné.

Leányok: Billitz Malvin, Guttmann Sarolta, Kokits Elza, Löwy Irma, Pfneisl Gizsa, Récsey Annus, Rosenfeld Szidi, Szabó Ilona (Titelről), Szmétana Juliska, Termacsics Matild.

Irodalom és művészet.

* **A család lapja** az „Uj Idők“ a mely rövid egy éves pályafutása alatt elévő küzdötte fel magát a szépirodalmi lapok sorában. A gondos szerkesztés eredménye, hogy megtalálja benne olvasmányát a nagyapától kezdve a serdülő leányig mindenki. Es ez nagy szó, mert sok, nagyon sok olyan lapunk van, a melyet nem lehet fiatal leányok kezébe adni a találmra összegyűjtött olvasmányok miatt. Az Uj Idők legutóbbi száma a következő tartalommal jelent meg: A hetedik esztendő. Regény Szabóné Nogáll Jankától. — A cseh muzsikuskok legendája, írta: Miksáth Kálmán. — A miniszter fia, írta: Beöthy László. — Almomban a szivem . . . vers Pósa Lajostól. — A budapesti Venusz (Apróságok Pulsekryól), továbbá számos arczkép, illusztráció s töménytelen apró czikk, melyek mindegyike érdekes témákat fejteget. Mutatványszámot kívánatra késséggel küld a kiadóhivatal: Singer és Wolfner könyvkereskedése Budapest, Andrásy-ut 10.

Táviratok.

Országgyűlés.

(A képviselőház ülése 1896. február 14-én.)

Budapest, február 14. (A „Torontál“ eredeti távirata.) A Ház ma élénk színt öltött. Zsufolásig megteltek a padsorok, de a karzaton is ember emberhátán tolongott, mindenki kíváncsi volt a szavazásra.

Első szónok Wlassics kultuszminiszter volt, a ki a Pulszky-ügyre vonatkozólag Szapárynak feleletképpen magyarázta, hogy a politikai felelősség csupán arra terjedhet ki, hogy a miniszter elhagyja helyét.

Anyagilag felelősök maradnak ugyan, de ebben az ügyben a kormány ugysis minden óvintézkedést megtett.

Tény, hogy katasztrófa történt akár betegség, akár bűn folytán, de ebből nem következik, hogy emiatt a kormányt lehetne vádolni, sőt ellenkezőleg új erőt kell merítenünk a szépművészeti muzeum létesítéséhez.

Végül bejelenti, hogy az összes iratokat be fogja terjeszteni, a melyeket egy parlamenti bizottság átvizsgálhat. (Zajos tetszés jobbról).

Ugron Gábor hozakodott elő a régi nótával, a mennyiben korrupcióval vádolja a jobboldalt. Hivatkozik angol példákra és Tisza Kálmánra, hogy ilyen esetben parlamenti bizottság küldendő ki az ügy beható megvizsgálása végett.

Apponyi Albert gróf hevesen támadja Wekerlét, mig Wlassics kultuszminiszter eljárását mentegetni iparkodik, mert — ugymond — érti Wlassics helyzetét. A pártja pressziót gyakorol reá arra nézve, hogy magáévá tegye a dolgot.

Wlassics indignációval utasítja vissza Apponyi mentességét, mely mintegy vád-számba megy.

Szapáry felszólalása után a költségvetést elfogadták. Ugron javaslatát mellőzték. mig Apponyiét 174 szóval 150 ellenében elvetették. Szapáry javaslatát szintén elvetették.

Elhunyt főudvarmester.

Budapest, február 14. (A „Torontál“ eredeti távirata.) Hohenlohe herczeg főudvarmester az éjjel szívszéllhűdés következtében meghalt. Ő felsége a családnak részvétét fejezte ki.

1896. február 14.

Torontál.

3

A német postahivatal a kiállítás bélyegei ellen.

Budapest, február 14. (A „Torontál” eredeti távirata.) A magyar kereskedelmi miniszterium és a német birodalmi postahivatal közt már hosszabb idő óta érdekes kanapé per folyik. Okot erre az eszedéves kiállítás érdekében használt reklámbélyegeket szolgáltatottak, amelyek alkalmazása ellen a német birodalmi postahivatal tiltakozott azzal fenyegetőzve, hogy az ezen bélyegekkel ellátott leveleket nem fogja továbbítani. A magyar kereskedelmi miniszter válaszában megemlítette, hogy a berlini és drezdai iparkiallítások szintén alkalmaznak ilyen reklámbélyegeket, tehát csak méltányos, ha a magyar kormány e tekintetben ragaszkodik a viszonyossághoz. A német birodalmi postahivatal ezt a felfogást tévesnek állította, mert Németországban maguk a felek ragasztják leveleikre a reklámbélyeget, a postakészlet tehát e tekintetben semmi befolyást sem gyakorol. E feleletet a kereskedelmi miniszter a napokban intéste el, még pedig a fentfoglalt viszonyok tüzetes ismeretével, hogy a birodalmi postahivatal megkülönböztetése nem állhat meg, mert a postakészlet nálunk is csak mint az eszedéves kiállítás igazgatóságának, tehát harmadik személynek megbízottja jár el.

Ferdinánd elismerése.

Budapest, február 14. (A „Torontál” eredeti távirata.) Bécsből telegrafálják: A Politische Correspondenz jól értesült forrásból jelenti, hogy nem felel meg a tényeknek az a verzió, mintha a szultán Ferdinánd bolgár fejedelmet szuverénnek ismerte volna el. Ferdinándot a berlini szerződés értelmében csak mint fejedelmet ismerték el. Ugyanezen forrásból jelentik Konstantinápolyból: a török diplomáciai képviselőket táviratilag utasították, hogy Ferdinánd fejedelem elismeréséhez eszközöljék ki a szignatorius hatalmak hozzájárulását.

Oroszország Boris herceg áttérésén.

Budapest, február 14. (A „Torontál” eredeti távirata.) Szófiából jelentik: Golenitschan-Kutuson gróf hadosztálytábornok, az orosz csárnak az áttérési szerződésre kiküldött képviselője, ma délelőtt 1/2, 12 órakor külön vonattal id érkezett.

Ferdinánd exkommunikációja.

Budapest, február 14. (A „Torontál” eredeti távirata.) Szófiából jelentik: A fejedelemhez közeli álló körök vélekedése szerint a fejedelem nem tart attól, hogy a pápa élni fog az exkommunikáció jogával, mert a pápa már csak az orosz katolikusokra való tekintetből is tartózkodni fog oly lépéstől, mely esetleg Oroszország nehezítését vonhatná maga után.

Nyiltér.*)**Nyilatkozat.**

Ezennel köztudomásra hozom, miszerint a Pest-szálloda átvételével az egyetemleges künnlevő követeléseket átvettem.

Miért is felkérem az érdekelt feleket, hogy tisztázás végett hozzám forduljanak és Weiler Nándornak semmiféle fizetéseket ne eszközöljenek.

Kelt Nagybecskereken, 1896. évi február hó 14-én.

tisztelettel
Schreiner Antal.

174-1-1

*) Az o rovat alatt közölttekért nem vállal felelősséget a szerk.

Dr. Brájer Lajos távollétében a szerkesztésért felelős
Mayer Bezső.

Hirdetések.

1086. sz. b. v. 1895.

Arverési hirdetmény.

Alulirt kiküldött végrehajtó az 1881. évi LX. t.-cz. 102. §-a értelmében ezennel közhirrre teszi, hogy a tbcsei tekintetes kir. járásbíró 5616. polg. 1895. sz. végzése által a polg. határörvidéki kir. közalapítványi uradalom mint végrehajtató javára Márkov Arsa és neje melenczei lakosok ellen 740 frt 44 kr tőke, ennek 1895. évi január hó 1-ő napjától számítandó 6% kamatai s eddig összesen 67 kr. perköltség erejéig elrendelt kielégítési végrehajtás alkalmával bíróság le és felülfoglalt és 870 frtra becsült 5 drb ló, 2 kocsi, 4 drb sertés, 4 ökör, 2 tehénből álló ingóságok nyilvános árverés útján eladatnak.

Mely árverésnek a 5616. polg. 1895. sz. kiküldést rendelő végzés folytán a helyszínén, vagyis Melenczén a szélmalom v. a község házában leendő eszközölésre 1896. évi március hó 17-ik napjának d. e. II órája határidőül kitűzetik és ahhoz a venni szándékozók ezennel oly megjegyzéssel hivatnak meg, hogy az érintett ingóság ezen árverésen, az 1881. évi LX. t.-cz. 107. §-a értelmében a legtöbbet ígérőnek becsáron alul is eladatni fognak.

Az elárverezendő ingóságok vételára az 1881. évi LX. t.-cz. 108. §-ában megállapított feltételek szerint lesz kifizetendő. Kelt Török-Becsén, 1896. évi február hó 1. napján.

169-1-1

Rankovits István
kir. bir. végrehajtó.

11354. sz. tkv. 895.

Arverési hirdetmény és árverési feltételek.

A nagybecskereki kir. trvszék, mint tkvi hatóság közhirrre teszi, hogy a kir. kincstár végrehajtónak Maximceev Maxa és Zsiva, mint Maximceev Lujza örökösei végrehajtást szenvedő elleni 310 frt tőkekövetelés s jár. iránti végrehajtási ügyében az árverést elrendelte.

Ennek folytán a nagybecskereki kir. trvszék területében levő Nagybecskerek község 722. sz. tkvben 1256. 1257. hrsz. a. felvett 7790. ö. i. sz. ház 560 □-öl beltelekkel 464 frt, ugyanott 7091. hrsz. a. felvett 400 □-öl szőlő 78 frt kikiáltási árban 1896. évi március hó 17-ik napjának d. e. 10 órájkor ezen kir. trvszék telekktvi helyiségében megtartandó nyilvános árverésen következő feltételek alatt fog eladás alá kerülni.

1. Ha a megállapított kikiáltási áron felül ígéretet senki sem tenne, az árverésre kitűzött birtok szükség esetén a kikiáltási áron alul is el lesz adandó.

2. Árverezni kívánók tartoznak az ingatlan kikiáltási árának 10%-át, vagyis 46 frt 40 krt és 7 frt 80 krt készpénzben, vagy az 1881. LX. t.-cz. 42. §-ában jelzett árfolyammal számított s az 1881. nov. 1-én 3333. ig. min. rend. 8. §-ában jelölt ovadékképes értékpapírban a kiküldött kezéhez letenni, vagy az 1881. LX. t.-cz. 170. §-a értelmében a bánatpénznek a bíróságnál történt előleges elhelyezéséről kiállított elismervényét átszolgáltatni.

Az árverési feltételek többi pontjai a hivatalos órák alatt ezen kir. trvszék tkvi irattárában s a helybeli városi tanácsnál megtekinthetők.

Kelt a nagybecskereki kir. tszék tkvi hatóságánál, 1895. december hó 26 án.

170-1-1

Hinczky,
kir. tszéki bír.

Onagysága
Beodrai Karátsanyi Andor ur
uradalma központi irodája részére
irnok

kerestetik 30 forint havi fizetés és esetleg egy szoba lakásul. Folyamodványok Jermiás Ferencz kasznár czimére küldendők Beodrara.

Okmányok egyszerű másolatban melléklendők, melyek vissza nem küldetnek.
156-5.3

988.896. szám.

Pályázati hirdetmény.

Torontálmegye perjamosi járásba kebeleztetett Bogáros községben elhalálozás folytán a községi jegyzői állás megtüresedvén, arra ezennel pályázatot hirdetek és felhívom azokat, akik ezen állást elnyerni óhajtják, hogy szabályszerűleg felszerelt kérvényeiket f. évi február hó 25 ig hozzam adják be.

Javadalom: évi 210 frt készpénz 100 frt árwapénztári kezelési díj, 70 frt uti átalány, 10 frt meszelési átalány, — 3125 liter tiszta buza, 18 köbméter tűzifa, két hold szántóföld, 800 □-öl szőlő haszonélvezete. Szabad lakás a hozzátartozó mellék-helyiségekkel.

A fizetés rendezése folyamatban van és abba a megválasztandó jegyző bele-nyugodni tartozik.

Perjamos, 1896. február 9 én.

158-3-3

Gyertyánffy Dénes,
főszolgabíró.

REFAKCZIÁK-ÜGYÉBEN

melyeket mi korpa, rizskorpa, olajpogácsa, árpadara, kukoricadara, malomkonkoly, maláta, csira- és szárított moslék-küldeményeknek vasuton való elszállítása esetén nyujthatunk, sziveskedjék elszállítás előtt hozzánk fordulni. 128-1-1

SCHENKER és Társa Budapest, Mérleg-utca 2.

Több mint 100 év

— óta a finom

világ legkedveltebb
illatszer**4711 sz. Eau de Cologne**

(kék-aranyos ragjegy)

Ferd. Mühlens

4711 sz. Köln ^o/Rh.

Kapható minden nagyobb illatszer-

elárusítónál.

(852-4-4)

A Jenőherceg-és Nádor-utca sarkán
egy 3 szobából álló

168-5-1

szép utczaí lakás

folyó évi május hó 1-től kiadó. Bővebbet

Fuchs Sándornál.

Az első módosi hengergőzmalom mint részvénytársaság

1896. évi márczius hó 1-én délután 4 órakor Módoson saját irodahelyiségeiben

IV. évi rendes közgyűlését

fogja megtartani, melyre a t. cz. részvényesek személyesen vagy az alapszabályok 11. § a értelmében törvényes képviselőik vagy meghatalmazott részvényesek által megjelenni tisztelettel meghívottnak azzal, miszerint az alapszabályok 19. §-a értelmében a részvények a közgyűlést megelőző nap déli 12 óráig a társaság pénztáránál leteendők.

Napirend:

1. Elnök, jegyző és 2 jegyzőkönyvhiteltesítő választása.	5. A nyereség hovatfordítása iránti határozathozatal.
2. Az igazgatóság évi jelentése.	6. A felügyelő-bizottsági tagoknak választása.
3. A felügyelő-bizottság évi jelentése.	7. Egyéb indítványok.
4. A mérleg előterjesztése, a felmentvény megadása.	

Az első módosi hengergőzmalom mint részvénytársaság zárszámadása az 1895. üzleti évről.

Cselekvő.	Vagyoni állapot 1895. évi december 31-ével.	Szenvedő.
17 Ingatlan-számla	frt 46068-79	
18 Malom berendezési számla	33051 73	
19/20 Gépek és kazán-számla	16212 81	
21 Világos világitási számla	1573 44	
22 Leltár-számla	3043 20	
4 Készlet számla	21839-94	
14 Állami és községi adó számla	556 57	
12 Biztosítási számla	1005-44	
3 Folyó számla	frt 12212-47	
Behajthatatlan	312-85	
8 Készpénz-számla	902 64	136154-18
25 Nyeres. és veszt. száml. 10002 60		
Nyereség 1895. évről 894-50		9108-87
	frt 145 262 25	145262-25

Tartozik.	Nyereség- és vesztés-számla.	Követel.
1894. vesztés	frt 10002-60	
Szén-számla	7197 50	
Kötőszallag-számla	49 86	
Könyv- és nyomtatvány-számla	236-83	
Olaj- és máz-számla	519-74	
Olmoz-számla	14 78	
Fizetések számla	11699 93	
Kezelési költség-számla	1499-07	
Kamat-számla	3929-87	
Jutalék-számla	1955-66	
Biztosítási számla	1309 82	
Gép költség számla	758 35	
Adó-számla	24 95	
Érték kevésb. tartalékalap-számla	2799 02	31995 38
Behajthatatlan követelések		312 85
	frt 42310 83	frt 42310 83

Kelt Módoson, 1895. december hó 31-én.

AZ IGAZGATÓSÁG:

147-11	Fendler Hugó s. k. könyvvezető.	Deutsch Herman vez. ig.	Moll János s. k. ig. tag.
	Kausch Johann s. k. ig. tag.	Fendler Károly s. k. ig. tag.	Szoboszkay István s. k. ig. tag.

Ezen mérleg, nyereség- és vesztés-számla a fő- és mellékkönyvekkel összeegyezőnek találtatott.

Kelt Módoson, 1896. évi február hó 1-én.

A FELÜGYELŐ BIZOTTSÁG:

Franz J. L. s. k.	Deutsch Lipót s. k.	Haidegger Ödön s. k.	Zsiros József s. k.
-------------------	---------------------	----------------------	---------------------